

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Júlie Horskej v právnej veci žalobcu **J.**, a.s., N., P.X., IČO: X. (predtým K., a.s., M., S.X.), zastúpeného advokátom JUDr. P.K., V.X., B., proti žalovanému **Centrálny depozitár cenných papierov Slovenskej republiky**, a.s., Bratislava, 29. augusta 1/A, IČO: 31 338 976, zastúpenému advokátkou JUDr. L.K., V.X., B., **o zaplatenie 84 000 000 Sk s prísl.**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 3. októbra 2007, č.k. 61 Cb 17/97-628, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 3. októbra 2007, č.k. 61 Cb 17/97-628 v časti o zaplatenie istiny 39 000 000 Sk **p o t v r d z u j e .**

V časti o zaplatenie úroku z omeškania **m e n í** tak, že žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania 16,75% zo sumy 39 000 000 Sk od 3. júla 1996 až do zaplatenia.

V časti, ktorou bolo rozhodnuté o náhrade trov konania sa napadnutý rozsudok **z r u š u j e** a vec sa **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi na účet zástupcu 215 747 Sk náhrady trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom vyhovel žalobe v časti ušlého zisku a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 39 000 000 Sk istiny so 16,75% úrokom z omeškania od 2. júla 1996 až do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 4 410 099 Sk.

Rozhodnutie odôvodnil poukazom na predchádzajúce rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu dovolacieho a na doplnené dokazovanie, vykonané v súlade so záväzným právnym názorom odvolacieho a dovolacieho súdu. V súlade s vysloveným právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku z 26. marca 1999, sp. zn. Obdo V 49/98 sa súd prvého stupňa zaoberal dokazovaním ohľadom vzniku nároku na úhradu ušlého zisku. Oboznámil sa s listinnými dôkazmi, najmä s čestným prehlásením vtedajšieho štatutárneho zástupcu X., I., a.s., Ing. T.P., s čestným prehlásením bývalého predsedu predstavenstva F., obchodník s cennými papiermi, a.s. Ing. R.T., s indikovaným dopytom spoločnosti P.B., o.c.p., a.s. z 1. júla 1996, s dodatkom kurzového lístka Burzy cenných papierov v Bratislave č. 128 zo dňa 2. júla 1996, zverejnenými 3. júla 1996 v H.n. Dokazovanie doplnil výsluchom svedkov Ing. T.P., Ing. J.P. a Ing. R.T. Zistil, že právneho predchodcu žalobcu spoločnosť X., I., a.s., na prelome júla 1996 oslovili minimálne dva subjekty kapitálového trhu s ponukou na odkúpenie 30 000 kusov akcií S.I., a.s., za cenu 2 700 Sk, resp. 2 800 Sk za akciu. Obchod sa neuskutočnil. Svedkovia zhodne potvrdili, že obchod sa neuskutočnil z dôvodu, že po prvotnom kontakte ohľadom zamýšľaného obchodu záujemcovia o kúpu zistili, že právny predchodca žalobcu akciami nedisponuje a preto ich nemôže predať. Zámer uzavrieť spomínaný obchod vyplýval z predložených čestných prehlásení Ing. T.P. a Ing. R.T. Vo svedeckých výpovediach sa obaja menovaní vyjadrili v zásade zhodne s citovanými čestnými prehláseniami. Zámer uzavrieť obchod potvrdil aj svedok Ing. J.P. Obchod s obdobným počtom akcií – 34 264 kusov sa pri cene 2 800 Sk za akciu zrealizoval ako priamy obchod na Burze cenných papierov v Bratislave 2. júla 1996. Skutočnosť, že obdobný počet akcií sa pri cene 2 800 Sk za akciu na burze skutočne realizoval, považoval súd za potvrdenie

hodnovernosti údajov v uvedených čestných prehláseniach a svedeckých výpovediach svedkov Ing. T.P., Ing. J.P. a Ing. R.T, vtedajších štatutárnych zástupcov právneho predchodcu žalobcu a P.B., o.c.p., resp. F., o.c.p., a.s. Ušlý zisk, spočívajúci v neuskutočnení obchodu-nepredaní cenných papierov, je škoda, ktorú žalovaný ako osoba so zákonom zloženou povinnosťou viesť riadne evidenciu účtov majiteľa cenných papierov, musela predvídať ako možný následok porušenia svojej povinnosti. Aj v bežnom chápaní osoby bez osobitnej odbornosti je strata obchodnej príležitosti na obchod, ktorý by poškodená strana inak uskutočnila, logickým dôsledkom skutočnosti, že poškodená strana nemôže disponovať predmetom obchodu. Žalovaný musel vedieť, že v prípade pochybenia, za ktoré zodpovedá, nastane situácia, v ktorej poškodená strana nebude môcť predať za bežných podmienok v rámci cenového pásma na verejnom trhu akcie, ujma spôsobená neuskutočnením obchodu, môže spadať pod rozsah jeho zákonnej povinnosti uhradiť ušlý zisk. Žalobca mal obchodnú príležitosť podporenú existujúcimi ponukami obchodníkov s cennými papierami, predať cenné papiere v počte 30 000 kusov za cenu 2 700 Sk resp. 2 800 Sk za akciu. Reálnosť ponúk bola osvedčená faktom, že uvedený počet cenných papierov sa skutočne v rozhodnom období predal. Uvedená skutočnosť rozptýlila pochybnosti súdu o prípadnej účelovosti tvrdení žalobcu, resp. svedkov o vzniku a rozsahu jeho nároku. Súd prihliadol na skutočnosť, že právny predchodca žalobcu bol investičným fondom, na ktorého správu existovali zákonom dané kritériá odbornosti v zmysle ustanovení zákona o investičných spoločnostiach a investičných fondoch. Príčinná súvislosť medzi porušením povinností, za ktoré zodpovedá žalovaný a spôsobenou škodou je v tom, že nebyť porušenia právnej povinnosti žalovaného, právny predchodca žalobcu by disponoval akciami, ktoré boli z jeho účtu neoprávnene prevedené a teda by mohol predmetné akcie predať. Táto možnosť mu bola odňatá práve ako priamy dôsledok porušenia právnej povinnosti žalovaného. Neobstojí preto argumentácia žalovaného o tom, že žalobca nepreukázal uzavretie zmluvy, predmetom ktorej by bol predaj predmetných akcií, lebo v príčinnej súvislosti so škodnou udalosťou, za ktorú zodpovedá žalovaný, žalobca nemohol previesť akcie na tretiu osobu. Nemožnosť uzavrieť zmluvu o predaji akcií súd prvého stupňa vyhodnotil ako následok škodnej udalosti, za ktorú zodpovedá žalovaný. Ušlý zisk vyhodnotil ako rozdiel medzi tým, čo by poškodený pri obvyklom chode veci dosiahol a tým čo skutočne dosiahol. Ide o rozmnoženie

majetku poškodeného, ku ktorému však nedošlo v dôsledku škodnej udalosti. Ide o rozdiel medzi tým, za čo sa akcie skutočne predali (2 800 Sk) a ktorú mali v čase škodnej udalosti (1 500 Sk). Súd prvého stupňa pri zisťovaní výšky ušlého zisku postupoval podľa ustanovenia § 136 O.s.p. a dospel k záveru, že stanovenie nároku na ušlý zisk v sume 1 300 Sk za akciu, teda 39 000 000 Sk celkom zodpovedá limitom voľnej úvahy súdu a predovšetkým zodpovedá aktuálne dosiahnutej cene na trhu za obdobný počet akcií v čase kedy sa mohol obchod uskutočniť. Preto žalobe v uvedenej výške vyhovel. V časti úroku z omeškania svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenia § 369 a § 502 Obchodného zákonníka a na údaj o priemerných úrokových sadzbách pri strednodobých úveroch v júli 1996 (Národná banka Slovenska – 15,75% ročne, P., a.s., B. – 18,5% ročne. Vychádzal preto z obvyklej úrokovej miery pri poskytovaní úverov 15,75% ročne. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 a § 149 ods. 1 O.s.p. a priznal žalobcovi náhradu spočívajúcu v zaplatenom súdnom poplatku 500 000 Sk a náhradu za právne zastúpenie a to odmenu za 49 úkonov právnej pomoci.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Žiadal napadnutý rozsudku zmeniť a žalobu zamietnuť. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že dopyty realizované obchodníkmi s cennými papiermi, nemožno považovať za právne záväzné ponuky na kúpu 30 000 kusov spoločnosti S.I., a.s., pretože išlo len o predbežné zisťovanie, či je právny predchodca žalobcu majiteľom zaknihovaných cenných papierov a či má záujem ich predať. Keďže neexistuje verejný register majiteľov zaknihovaných cenných papierov, obchodníci s cennými papiermi v rámci výkonu svojej činnosti bežne dopytujú desiatky subjektov. Svedeckými výpoveďami bolo preukázané, že v predmetnej veci neexistujú písomné dôkazy o právnom vzťahu medzi obchodníkmi a záujemcom o kúpu predmetných akcií vo forme pokynu na obstaranie kúpy cenného papiera evidovaného v zmysle ust. § 47 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov. Z vykonaného dokazovania teda nesporne vyplýva, že právny predchodca nielenže neuzatvoril žiadnu zmluvu o predaji 30 000 akcií spoločnosti S.I., a.s., ale nedostal ani žiadnu záväznú právnu ponuku. Odvolateľ preto zastáva názor, že žalobca neunesol dôkazné bremeno jednoznačne preukázať, že 2. júla 1996 by uzatvoril obchod za cenu 2 800 Sk za akciu. Je toho názoru, že pokiaľ žalobca nevie

svoj nárok preukázať žiadnou zmluvou, ktorej plnenie by bolo možné posúdiť ako súčasť obvyklého chodu udalostí, je potrebné vznik možného nároku na ušlý zisk posúdiť z hľadiska celkovej situácie na trhu s predmetnými cennými papiermi v rozhodnom čase, pritom za súčasť obvyklého chodu udalostí nemožno považovať špekulácie o možnosti uzatvoriť obzvlášť mimoriadne výhodný obchod, ktorý sa vymyká bežnému chodu obchodovania v rozhodnom čase. Ďalej namieta nedostatok vecnej aktívnej legitímácie žalobcu, je toho názoru, že súd sa nemal uspokojiť len skúmaním oznámenia o postúpení pohľadávky a výpisov z príslušných registrov, preukazujúcich právnu subjektivitu dotknutých spoločností. Nepovažoval za správne rozhodnutie ani v časti rozhodnutia o úroku z omeškania, lebo nie je mu jasné, prečo súd priznal úrok od 2. júla 1996. Pokiaľ považoval za rozhodujúcu skutočnosť obchod realizovaný 2. júla 1996, k omeškaniu s jeho plnením mohlo dôjsť až 3. júla 1996, podľa jeho názoru obvyklou úrokovou mierou bola v júli 1996 ročná sadzba 13,23%.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že z výpovedí všetkých troch svedkov vyplynulo, že k podaniu záväzných ponúk a viazaniu peňažných prostriedkov nedošlo práve preto, lebo záujemcovia o kúpu zistili, že potenciálny predávajúci akciami, o ktoré mali záujem, nedisponuje, lebo mu boli odcudzené. Podanie akýchkoľvek záväzných ponúk v situácii, keď bolo zrejmé, že by smerovali k nemožnému plneniu, by bolo právne a aj logicky nezmyselné. Neexistencia záväznej ponuky, resp. zmluvy, teda v žiadnom prípade nie je skutočnosťou preukazujúcou neexistenciu nároku žalovaného. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu, žalovaný iba opakuje argumenty, ktoré už zazneli mnohokrát. Žalovanému a súdu boli riadne doručené oznámenia o postúpení pohľadávky od každého z radu predchádzajúcich veriteľov. Pokiaľ odvolací súd dospeje k záveru, že nárok na úroky z omeškania žalobcovi, nepatrí od 2. júla 1996 ale od 3. júla 1996, žalobca nebude mať žiadny problém sa s takýmto záverom stotožniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie žalovaného podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a § 214 ods. 1

O.s.p. a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolanie je len čiastočne dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je zaplatenie ušlého zisku v sume 39 000 000 Sk s príslušenstvom, spočívajúceho v neuskutočnení obchodu s 30 000 akciami S.I., a.s., za cenu 2 800 Sk za akciu.

Podľa ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka, kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť.

Ak tento zákon neustanovuje inak, nahrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk (§ 379 Obchod. zák.). Podľa ustanovenia § 67 zákona č. 600/1992 Zb. v platnom znení, stredisko zodpovedá za škodu vzniknutú osobám, ktorých účty a registre vedie, v dôsledku chyby alebo neúplnosti v jeho evidencii, ibaže túto škodu spôsobila osoba, ktorá neplnila povinnosti za stredisko.

Ušlým ziskom sa rozumie majetková ujma spočívajúca v tom, že poškodený nedosiahol to, čo by dosiahol, keby nenastala škodná udalosť, ide o majetkovú ujmu, spočívajúcu v nedosiahnutí zväčšenia majetku poškodeného, hoci sa takéto zväčšenie dalo očakávať.

V danom prípade účinky škodnej udalosti, ktorou bolo odcudzenie akcií žalobcovi, sa prejavili v znemožnení podávať akékoľvek záväzné ponuky, prípadne prijímať akékoľvek záväzné ponuky na uzavretie obchodu s akciami S.I., a.s. a tým mu bolo znemožnené dosiahnuť zväčšenie svojho majetku, ktoré sa dalo očakávať. Túto skutočnosť potvrdili svedkovia Ing. T.P. a Ing. R.T. jednak čestnými prehláseniami a jednak svedeckými výpoveďami. Zámer uzavrieť obchod s predmetnými akciami so žalobcom potvrdil aj svedok Ing. J.P. V konaní bolo preukázané, že obchod s podobným počtom akcií ako vlastnil pred škodnou udalosťou žalobca, v počte 34 264 akcií, v cene 2 800 Sk za akciu, sa uskutočnil ako priamy obchod na Burze cenných papierov v Bratislave 2.

júla 1996. Aj táto skutočnosť potvrdzuje svoje so svedeckými výpoveďami, že žalobca mal reálnu možnosť zväčšiť svoj majetok a táto možnosť mu bola prekazená škodnou udalosťou. Odvolací súd si preto skutkové a právne závery súdu prvého stupňa vyslovené v napadnutom rozhodnutí plne osvojuje a na ne poukazuje. Z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa v časti o zaplatenie istiny 39 000 000 Sk ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Námietky odvolateľa smerovali aj proti rozhodnutiu v časti, ktorou bolo rozhodnuté o úrokoch z omeškania a o trovách konania. Tieto námietky považoval odvolací súd za opodstatnené. Súd považoval za rozhodujúcu skutočnosť vzhľadom na vykonané dokazovanie obchod s akciami S.l., a.s. realizovaný 2. júla 1996, preto k omeškaniu s plnením a tým spojeným nárokom na zaplatenie úroku z omeškania došlo 3. júla 1996 (§ 369 ods. 1 Obchod. zák.). Pokiaľ ide o sadzbu úrokov súd vychádzal z údajov o priemerných úrokových sadzbách strednodobých úverov v júli 1996, zverejnený Národnou bankou Slovenka a P., a.s., B., pričom správne za obvyklý úrok v zmysle § 502 Obchod. zák. považoval priemerný údaj zverejnený Národnou bankou Slovenka. Odvolací súd preto výšku úroku nezmenil. Zmenil však podľa ustanovenia § 220 O.s.p. rozhodnutie pokiaľ ide o začiatok plynutia doby, za ktorú žalobcovi bol priznaný nárok na zaplatenie úroku z omeškania a to z 2. júla 1996 na 3. júla 1996.

Je potrebné prisvedčiť odvolateľovi, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti o trovách konania je nepreskúmateľné. Z odôvodnenia rozsudku vôbec nevyplýva, za aké úkony právnej služby súd prvého stupňa priznal žalobcovi náhradu trov. Vzhľadom na dlhý čas prejednávania veci vyhláška o odmenách a náhradách advokátom bola menená v časti odmeny za úkon a náhradu. Súd svoje rozhodnutie ani z tohto hľadiska nezdôvodnil, čím odňal účastníkom možnosť vyjadriť sa k rozhodnutiu o trovách konania. Navyše rozhodnutie v tejto časti bolo potrebné zrušiť aj z dôvodu zmätočnosti. Vo výroku rozhodnutia súd uložil žalovanému zaplatiť trovy konania žalobcovi, a teda účastníkovi a v odôvodnení na účet advokátov, ktorí zastupovali žalobcu. Súd prvého stupňa mal postupovať podľa ust. § 149 ods. 1 O.s.p. a vo výroku rozhodnutia uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť náhradu trov konania na účet advokáta. Z uvedených dôvodov odvolací súd v tejto

časti rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil (§ 221 ods. 1 O.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 3 O.s.p.).

V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, preto mu vzniklo právo na zaplatenie náhrady trov odvolacieho konania (§ 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.). Žalobca bol v odvolacom konaní zastúpený advokátom, ktorý vykonal dva úkony právnej pomoci (vyjadrenie k odvolaniu a účasť na pojednávaní 29.5.2008), za čo mu patrí odmena 90 650 Sk za úkon + 19% DPH, spolu 215 747 Sk (§ 10 ods. 1 a § 18 ods. 3 vyhl.č. 655/2004 Z.z.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 29. mája 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: